VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Finansów Publicznych (nr 365)**
- **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 181)**

z dnia 27 sierpnia 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 365)

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 181)

27 sierpnia 2014 r.

Komisje: Finansów Publicznych oraz Polityki Społecznej i Rodziny, obradujące pod przewodnictwem poseł **Krystyny Skowrońskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji Finansów Publicznych oraz posła **Sławomira Piechoty (PO)** przewodniczącego Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, odbyły:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Celnej (druk nr 2653).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Bucior** podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Artur Radziwiłł** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Grażyna Janaszek** naczelnik Wydziału Normatywnego w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, **Jacek Staniszewski** przewodniczący Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej wraz ze współpracownikami, **Barbara Smolińska** przewodnicząca Zrzeszenia Związków Zawodowych Służby Celnej RP wraz ze współpracownikami, **Eugeniusz Poleszak** zastępca przewodniczącego Zarządu Krajowego Związku Zawodowego Szczególnego Nadzoru Podatkowego i Akcyzy, **Artur Ciesielski** wiceprzewodniczący Rady Sekcji Krajowej Niezależnego Związku Zawodowego „Solidarność" Pracowników Skarbowych, **Dorota Starosta** i **Małgorzata Partyka** członkowie Związku Zawodowego Celnicy PL.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Michał Nowak**, **Dariusz Lipski, Mariusz Pawełczyk**, **Ewa Molska**, **Brygida Śliwka**, **Anna Woźniak** – z sekretariatów komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Łukasz Kasiak, Jacek Markiewicz** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dzień dobry państwu.

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Służbie Celnej z druku sejmowego nr 2653. Ten projekt w imieniu posłów wnioskodawców będzie uzasadniał pan poseł Artur Ostrowski.

Czy są uwagi do porządku dziennego?

Nie widzę.

Wobec niezgłoszenia wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

W imieniu pań i panów posłów witam uczestniczących w naszym posiedzeniu przedstawicieli naczelnych organów władzy państwowej. Witam pana Marka Buciora, podsekretarza stanu w Ministerstwie Pracy o Polityki Społecznej, a także pana Artura Radziwiłła, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego.

Marszałek Sejmu w dniu 7 lipca 2014 r. skierowała poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o służbie celnej (druk sejmowy nr 2563) do Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny do pierwszego czytania.

Przystępujemy do pierwszego czytania projektu ustawy z druku sejmowego nr 2563.

Proszę o zabranie głosu przedstawiciela wnioskodawców, pana posła Artura Ostrowskiego, i o przedstawienie uzasadnienia projektu ustawy.

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Artur Ostrowski (SLD) – spoza składów komisji:

Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, panie ministrze, zaproszeni goście, projekt ustawy o zmianie ustawy o Służbie Celnej został złożony przez Klub Poselski SLD i ma na celu objęcie funkcjonariuszy Służby Celnej systemem emerytalnym zbliżonym do systemu emerytalnego służb mundurowych.

Tutaj należy podkreślić, że stanowi to realizację wieloletnich i wielokrotnych deklaracji strony rządowej mówiących o objęciu funkcjonariuszy celnych uprawnieniami emerytalnymi, które byłyby uregulowane ustawowo w sposób porównywalny do regulacji, jakimi objęte są inne służby mundurowe. Podam tutaj przykład Straży Granicznej jako najbliższej Służbie Celnej.

Należy zwrócić uwagę, że rola, jaką spełniają funkcjonariusze Służby Celnej ma szczególny charakter. Dotyczy to bowiem kwestii zadań o wyjątkowym znaczeniu z punktu widzenia bezpieczeństwa terytorialnego kraju oraz Unii Europejskiej. Jak wskazuje nazwa samej formacji, każdy funkcjonariusz pozostaje w stosunku służby, nie zaś w stosunku powszechnego zatrudnienia. W związku z tym są liczne ryzyka, zwłaszcza dla stanu zdrowia, oraz szczególny rodzaj odpowiedzialności funkcjonariuszy Służby Celnej. Związki zawodowe, które działają w Służbie Celnej już od bardzo dawna domagają się włączenia funkcjonariuszy Służby Celnej do systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych…

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Państwa posłów poprosiłabym o słuchanie uzasadnienia projektu.

Poseł Artur Ostrowski (SLD) – spoza składów komisji:

Przypomnę, że były też akcje protestacyjne funkcjonariuszy Służby Celnej.

Jedna z takich akcji, w styczniu 2008 r., skończyła się zapewnieniem pana premiera Donalda Tuska, który publicznie uznał za uzasadnione żądanie włączenia właśnie środowiska celniczego do systemu emerytalnego służb mundurowych, ale – niestety – te zapewnienia i te obietnice pana premiera nie zostały do dnia dzisiejszego spełnione, chociażby w ustawie o Służbie Celnej z 2009 r.

W następnej deklaracji, która miała miejsce przed wyborami w 2011 r., pan premier jeszcze raz obiecywał, że Służba Celna zostanie wpisana do tego systemu emerytalnego, którym objęte są inne formacje służb mundurowych.

Przypomnę również, że w 2012 r. inne służby mundurowe zostały objęte ustawą, która dotyczy właśnie ich emerytur. Znaleźli się tam funkcjonariusze Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Agencji Kontrwywiadu, funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej i, oczywiście, Straży Granicznej, ale w tej ustawie nie uwzględniono, niestety, funkcjonariuszy Służby Celnej.

Ostatecznie, sytuacja funkcjonariuszy Służby Celnej jest trudna z dwóch powodów. Po pierwsze, zachodzi znacząca dysproporcja między uprawnieniami, które przysługują służbom mundurowym (na przykład Straży Granicznej) a przysługującymi funkcjonariuszom Służby Celnej. I po drugie, ogólna sytuacja wszystkich ubezpieczonych znacząco pogorszyła się w związku z tym, że podniesiono wiek emerytalny, w tym również wiek emerytalny funkcjonariuszy Służby Celnej. Mówię o tych 67 latach. Do tego należy również dołożyć szczególny charakter zadań wykonywanych przez funkcjonariuszy Służby Celnej, o czym już mówiłem.

Wysokie Komisje, panie ministrze, Służba Celna posiada wszystkie przymioty służby mundurowej z właściwą jej pragmatyką służbową. Funkcjonariusze Służby Celnej, tak jak funkcjonariusze innych służb, pełnią służbę w rygorze pełnej dyspozycyjności i odpowiedzialności służbowej, w takich samych warunkach obciążeń i fizycznych i psychicznych, nierzadko z bezpośrednim narażeniem zdrowia i życia. Wykonują zadania ogromnej wagi w zakresie zapewnienia szeroko pojętego bezpieczeństwa państwa polskiego jak i całej Unii Europejskiej. Często realizują te zadania wspólnie z innymi formacjami, z innymi służbami mundurowymi, najczęściej ze Strażą Graniczną, natomiast nie posiadają takich uprawnień emerytalnych jak funkcjonariusze Straży Granicznej.

Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, projektowana zmiana przewiduje pozostawienie funkcjonariuszy Służby Celnej w powszechnym systemie emerytalnym (obowiązek opłacania składki) przy jednoczesnym stworzeniu emerytury celnej, która pozwalałaby skorzystać z możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę i zapewniłaby bezpieczeństwo socjalne funkcjonariuszom do czasu uzyskania przez nich świadczeń emerytalnych, wynikających z systemu powszechnego.

Jeżeli chodzi o tę emeryturę celną i szczegółowe zapisy, to prawo do emerytury celnej funkcjonariusz otrzymywałby po ukończeniu 55. roku życia oraz po uzyskaniu stażu pracy wynoszącego co najmniej 25 lat. Wysokość emerytury celnej określona byłaby na poziomie 60% podstawy wymiaru i byłaby podwyższana o 1,5% za każdy dodatkowy rok służby po uzyskaniu 25 lat stażu służby, 1,5% za każdy rok służby w oddziałach zwalczania przestępczości lub oddziałach celnych usytuowanych na zewnątrz granicy Unii Europejskiej, 2,5% za każdy rok pełnienia służby przez funkcjonariusza, który ukończyłby 55 lat. Wysokość emerytury celnej nie byłaby jednak wyższa niż 75% podstawy wymiaru.

To są te główne założenia tej propozycji Sojuszu Lewicy Demokratycznej, która wprowadzałaby emeryturę celną.

Zwracam się do Wysokiej Komisji z wnioskiem o powołanie podkomisji, która podjęłaby pracę nad tym projektem, niezwykle istotnym dla wszystkich funkcjonariuszy Służby Celnej w Polsce, którzy oczekują już od wielu lat a byli zapewniani przez pana premiera Donalda Tuska, jak już powiedziałem, wielokrotnie o tym, że zostanie to uwzględnione i pojawi się taki projekt.

W związku z tym, składam wniosek o powołanie takiej podkomisji. Tym bardziej, że do Trybunału Konstytucyjnego zostały złożone wnioski o sprawdzenie zgodności z konstytucją ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym służb mundurowych. Ten wniosek wynika z dyskryminacji funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy nie zostali objęci tymi rozwiązaniami, które dotyczą czy to Straży Granicznej, czy Policji albo Państwowej Straży Pożarnej. Taki wniosek o zbadanie został złożony do Trybunału Konstytucyjnego. W związku z tym, będą też podjęte prace nad tymi zaleceniami, jeżeli taki będzie wyrok czy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego.

Wiemy również, że rząd przygotowuje pakiet projektów ustaw, które dotyczą bezpośrednio Służby Celnej. W związku z tym, że mogą pojawić się inne projekty dotyczące funkcjonariuszy Służby Celnej, zasadne byłoby powołanie takiej podkomisji, która rozpoczęłaby pracę nad projektem SLD dotyczącym emerytury celnej a w przypadku, kiedy przyjdą inne projekty, podjęłaby pracę nad innymi projektami.

Taki wniosek w imieniu wnioskodawców przedkładam dzisiaj Wysokim Komisjom.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo panu posłowi Ostrowskiemu.

Chciałabym, zanim przejdziemy do informacji dotyczącej odbywania pierwszego czytania, poinformować, że w gronie prezydium pojawiła się również taka propozycja, o której mówił pan poseł, dotycząca powołania podkomisji.

Chciałabym poinformować, że jeżeli nie zostanie zgłoszony wniosek o odrzucenie, będziemy rekomendować powołanie podkomisji w jedenastoosobowym składzie z ustalonym parytetem: pięciu członków Platformy Obywatelskiej, dwóch – PiS, jeden – PSL, jeden – SLD, jeden – Twój Ruch i jeden – Solidarna Polska. Poprosiłabym więc kluby o przygotowanie propozycji, jeżeli nie zostanie zgłoszony wniosek przeciwny i nie zostanie poddany pod głosowanie.

Przystępujemy do pierwszego czytania.

Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje debatę w sprawie zasad ogólnych projektu ustawy, następnie zadawanie pytań przez posłów, odpowiedzi przedstawicieli wnioskodawców.

Poprosimy również o przedstawienie w stanowiska rządu w sprawie projektu.

Otwieram debatę w sprawie zasad ogólnych projektu.

Czy są chętni do tej debaty?

Jeżeli nie będzie to poproszę o stanowisko rządu.

Nie widać.

Pan poseł Marcin Święcicki, bardzo proszę.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, wnioskodawca tutaj kilkakrotnie powoływał się na premiera Donalda Tuska.

Chciałbym prosić o dokładny cytat, jak brzmiała wypowiedź premiera w tej sprawie i jaki był kontekst tych wypowiedzi, ponieważ wokół tej sprawy, słyszałem, są pewne nieporozumienia, więc może przytoczyłby pan dokładnie, jakie słowa premier Tusk wypowiedział w tej sprawie?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Innych pytań nie widzę.

Czy pan poseł Ostrowski udzieli odpowiedzi?

Poseł Artur Ostrowski (SLD) – spoza składów komisji:

W odpowiedzi na pytanie pana posła Święcickiego powiem, że – oczywiście – mogę panu przygotować dokładny cytat, dzisiaj akurat nie mam go przed sobą. Natomiast na sali są również goście – funkcjonariusze Służby Celnej, więc można poprosić ich o zabranie głosu, mogą przypomnieć te słowa pana premiera.

Ja przypomniałem ogólnie te rozmowy prowadzone między panem premierem a funkcjonariuszami Służby Celnej. Nie widzę też sensu cytowania bezpośrednio wypowiedzi pana premiera, który w ten sposób to określił.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że panowie sobie jeszcze porozmawiają.

To była odpowiedź na pytanie pana posła Święcickiego. Jeżeli będą panowie potrzebowali dodatkowej rozmowy to poproszę – poza salą, bo odpowiedź została udzielona.

Stanowisko rządu przedstawi pan minister Radziwiłł, tak?

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Artur Radziwiłł:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałbym dzisiaj przedstawić stanowisko Ministerstwa Finansów, ale od razu dodam, że to stanowisko było już konsultowane z innymi ministerstwami. Nie otrzymaliśmy do niego żadnych uwag. I teraz będziemy zgłaszać wniosek, żeby zostało ono przyjęte przez Radę Ministrów.

Od razu powiem, że jest to stanowisko negatywne. My te propozycje oceniamy negatywnie i zgłaszamy wniosek o odrzucenie tego poselskiego projektu ustawy.

Kilka słów uzasadnienia.

Po pierwsze, projekt zaprzecza jakby podstawowej strategii i długookresowemu kierunkowi zmian w systemie emerytalnym, który polega – z jednej strony – na ujednoliceniu systemów emerytalnych dla różnych grup zawodowych, wyprowadzając celników spoza powszechnego systemu ubezpieczeniowego, z drugiej strony – idzie na przekór temu dążeniu do podwyższenia wieku emerytalnego w kontekście starzenia się społeczeństwa, które wymaga, żeby istniejące zasoby pracy i talent wykorzystywać w maksymalny sposób. Prowadzi również do gwałtownego przyrostu liczby emerytów.

To wszystko jest bardzo problematyczne z punktu widzenia finansów państwa, również z punktu widzenia gospodarki państwa.

Autorzy projektu mówią tutaj o tym, jak ważna jest Służba Celna, jak istotne są zadania, które ona wykonuje. My się z tym całkowicie zgadzamy. Zgadzamy się również z tym, że niezwykle ważne jest zwiększanie efektywności pracy Służby Celnej, ale nie zgadzamy się z rozwiązaniami, które by miały tę efektywność poprawić dlatego, że wiemy z badań, że doświadczenie jest niezwykle ważnym czynnikiem zwiększającym efektywność również celników. To jest jakby tendencja powszechna. Obniżenie natomiast możliwości psychofizycznych, które mogą utrudniać czy nawet uniemożliwiać wykonywanie zadań, jest kwestią indywidualną. Tutaj, oczywiście, ci celnicy, którzy już ze względów zdrowotnych nie są w stanie wykonywać swoich obowiązków, oczywiście, mogą ubiegać się świadczenia rentowe.

Chciałbym zaznaczyć, że Służba Celna tym się różni od innych służb mundurowych, że w ramach Służby Celnej jest wiele komórek: kontrolnych, dozoru, analitycznych, które potrzebują właśnie pracowników charakteryzujących się większym doświadczeniem i w których te predyspozycje, o których być może ludzie tak potocznie myślą, że celnik jest osobą, która pracuje na granicy w dzień i w nocy w jakichś ekstremalnych warunkach… Nie tak wygląda praca wszystkich celników.

Należy zaznaczyć, że w ramach Służby Celnej realizowany jest program 50+ nakierowany na maksymalne wykorzystanie pracowników z większym doświadczeniem właśnie w pracy w tych komórkach: kontrolnych, analitycznych, czy komórkach realizujących funkcje pomocnicze. Tworzone są specjalne ścieżki kariery dla celników, którzy mają powyżej 50 lat. Ci celnicy są niezwykle cennymi pracownikami. Mają bardzo duży wkład w efektywność pracy Służby Celnej w Polsce.

Trzeci argument to jest oczywiście argument finansowy. To znaczy, to rozwiązanie jest bardzo kosztowne z punktu widzenia budżetu państwa. W okresie, w którym jest zgłaszane, Polska znajduje się w procedurze nadmiernego deficytu. Pole do zwiększania wydatków jest niezwykle ograniczone. Z drugiej strony jest również reguła wydatkowa, którą Sejm, państwo posłowie przyjęli.

Dodam też, że szacunki skutków finansowych, które są pokazane w uzasadnieniu do projektu, w tej części, która odnosi się do Ministerstwa Finansów, nie mogą zostać autoryzowane przez Ministerstwo Finansów. My tych liczb nie rozpoznajemy i uważamy, że są to liczby zaniżone.

Z tych wszystkich względów, tak jak powiedziałem, stanowisko Ministerstwa Finansów jest negatywne.

Wnosimy o odrzucenie tego projektu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Rozumiemy to stanowisko.

Chciałabym poinformować, że podtrzymujemy propozycję powołania podkomisji, żeby te wszystkie uwagi i wątpliwości, o których mówił również pan minister, można było w podkomisji przeanalizować.

O głos poprosił pan minister Marek Bucior. Udzielę panu ministrowi głosu.

Do prezydium wpływają kandydatury klubów na członków podkomisji. Chciałabym państwu zaproponować…

Panie ministrze, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Marek Bucior:

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca, oczywiście, podczas posiedzenia podkomisji pan minister Radziwiłł będzie dysponował pełnym, przyjętym przez Radę Ministrów stanowiskiem rządu, w związku z czym będzie można przeprowadzić dużo bardziej pogłębioną dyskusję, ale już w tej chwili należy zwrócić uwagę na pewne elementy, które wynikają z tego projektu i które przesądzają o tym, że projekt ten nie może uzyskać poparcia również Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Uzasadnienie, które przedstawił pan poseł Ostrowski, sprowadza się do stwierdzenia, że Służba Celna powinna być pozostawiona w ramach systemu powszechnego a więc wszystkie rozwiązania powinny mieścić się w systemie powszechnym i powinny być zbudowane w ramach logiki systemu powszechnego, w ramach zasad występujących w systemie powszechnym, w ramach po prostu… Muszą być wszystkie rozwiązania skorelowane.

Jednocześnie pan poseł przedstawił uzasadnienie, które sprowadza się do jednego wniosku. Pan poseł przedstawiał uzasadnienie mówiące o wyprowadzeniu Służby Celnej, uprawnień emerytalnych celników z systemu powszechnego, bo *de facto* jedynym łącznikiem, który ma stanowić o pozostawieniu Służby Celnej w ramach systemu powszechnego, jest to, że te emerytury – jak rozumiem – będą ustalane, wyliczane i wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ale na zasadach, których Zakład Ubezpieczeń Społecznych i system powszechny nie znają, ponieważ świadczenia celników, emerytura celna ma być wyliczona na wzór emerytury mundurowej, czyli tak wyliczona, jak nigdy nie wylicza się w systemie powszechnym.

System powszechny ma dwa modele liczenia świadczenia, a więc nowe i te stare zasady emerytalne. Propozycja przedstawiona przez posła wnioskodawcę nie dotyczy starego systemu emerytalnego. To nie są zasady wyliczenia świadczenia zgodnie z art. 53, ale również nie jest to rozwiązanie oparte o nowy system emerytalny. Oznacza to tylko tyle, że tworzy się rozwiązania mundurowe w ramach systemu powszechnego, przy czym tak, jak mówił pan minister, z rozwiązaniami branżowymi już dawno pożegnaliśmy się w systemie powszechnym i, oczywiście, chodzi o ujednolicanie tego systemu powszechnego.

Co więcej, przedstawione rozwiązania nie są w żaden sposób skorelowane z tymi rozwiązaniami, które występują w systemie powszechnym, z rozwiązaniami pierwszofilarowymi, drugofilarowymi i z kwestią subkonta. W związku z tym nie widzimy żadnych przepływów pomiędzy tymi filarami, nie widzimy możliwości takiej, jak była chociażby w starym systemie emerytalnym, że kiedy ktoś przechodził na wcześniejszą emeryturę, podpisywał wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE i na subkoncie na dochody budżetu państwa. Tu takiego rozwiązania nie ma. Jest tutaj cały szereg rozwiązań, które stoją w całkowitej sprzeczności z systemem powszechnych.

Z tych względów, niestety, nie możemy tych rozwiązań poprzeć.

Jeżeli rzeczywiście mieliby celnicy uzyskać jakieś rozwiązania to – albo w ramach emerytur pomostowych. Wtedy to rozumiem, bo to się mieści w systemie powszechnym. Mamy system emerytur pomostowych. Jeżeli tak wskazałyby badania dotyczące stanu zdrowia i okazałoby się wszystkie te definicje są spełnione (te, o których przesądza system emerytur pomostowych), albo po prostu należałoby dokonać przesunięcia, rzeczywiście, do systemu emerytur mundurowych. Ale trzeba to uczciwie powiedzieć wprost a nie tworzyć w ramach systemu powszechnego enklawy, bo to całkowicie stoi w sprzeczności.

Z tych powodów ministerstwo pracy nie może poprzeć tych rozwiązań.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo.

Chciałabym zaproponować skład podkomisji…

Bardzo proszę, pani poseł Beata Mazurek.

Poseł Beata Mazurek (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Mam takie oto pytanie do strony rządowej…

Na początek cytat: „Potrzebę wyrównywania uprawnień poszczególnych służb mundurowych potwierdził także Donald Tusk w trakcie spotkania z funkcjonariuszami celnymi na przejściu granicznym w Kuźnicy w dniu 24 września 2011 r., podkreślając, że owo wyrównanie uprawnień emerytalnych nie może sprowadzić się do odebrania uprawnień tym, którzy już je posiadają, ale powinno obejmować wszystkie służby mundurowe, w tym Służbę Celną. W swym wystąpieniu premier docenił także wynik prowadzonego w ostatnich latach programu modernizacji Służby Celnej".

Drugi cytat to jest cytat z pisma Jacka Cichockiego, który był ministrem spraw wewnętrznych. To jest pismo z dnia 8 grudnia 2011 r., którego on był autorem. I cytat: „Potrzeba wprowadzenia regulacji zbliżających uprawnienia emerytalne funkcjonariuszy celnych do systemów obowiązujących funkcjonariuszy innych służb mundurowych, w tym zapewnienie korzystniejszych zasad nabywania przez funkcjonariuszy celnych uprawnień emerytalnych, jest determinowana potrzebami służby. Należy bowiem pamiętać, że funkcjonariusze celni od momentu ich mianowania do służby muszą się poddać jej regułom obejmującym szczególnie obowiązki, których konsekwencją jest pełnienie służby na takich samych zasadach odpowiedzialności służbowej oraz w takich samych warunkach obciążeń fizycznych i psychicznych, jak funkcjonariusze innych służb. Swoje zdania wykonują często ramię w ramię z funkcjonariuszami Straży Granicznej czy Policji. Co nie mniej istotne, kwestia ta jest podnoszona zarówno przez działające w Służbie Celnej związki zawodowe jak i niezrzeszonych funkcjonariuszy celnych".

W związku z tym pytam panów jako przedstawicieli rządu, czy te wypowiedzi premiera rządu z 2011 r. jak i ówczesnego ministra spraw wewnętrznych zdezaktualizowały się już dzisiaj, że państwo tego projektu nie popieracie? Bo sam fakt, że skierujemy ten

projekt ustawy do podkomisji (my, parlamentarzyści a przypuszczam, że związki zawodowe też doskonale widzą) nic nie da, tylko odwlecze w czasie podjęcie decyzji o odrzuceniu tego projektu, skoro dzisiaj w trakcie pierwszego czytania strona rządowa mówi, że tego projektu nie akceptuje?

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani poseł Rafalska.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS):

Mam pytanie do pana ministra.

Czy znany jest panu raport regulacyjny, który został opracowany na zamówienie Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej, Zrzeszenia Związków Zawodowych Służby Celnej, raport, w którego podsumowaniu jednoznacznie są następujące wnioski, że funkcjonariusze Służby Celnej są jedyną grupą zawodową, która realizuje ważne zadania dla funkcjonowania państwa (już nie będę tego szczegółowo rozwijać) i nie jest objęta ochroną emerytalną właściwą dla służb mundurowych i utrzymuje się jeszcze ten stan dyskryminacji w zakresie ochrony emerytalnej funkcjonariuszy Służby Celnej.

Mam tutaj też szeroką, bardzo obszerną korespondencję, którą prowadzono z Ministrem Finansów.

Proszę o odpowiedź na takie pytanie: czy państwo konsultowaliście te oczekiwania i jakby te wszystkie uwagi związane z propozycjami strony związkowej i z tą nierównością traktowania służb mundurowych z tym, o czym przed chwileczką powiedział pan minister Bucior, że być może należało szukać rozwiązań też w innym kierunku? Czy też państwo arbitralnie uznaliście, że to jest pomysł zły i było to stanowisko wyłącznie Ministra Finansów mimo tego, że – rzeczywiście – wcześniejsze obietnice, i to publiczne, z ust najwyższych przedstawicieli rządu padały znacznie wcześniej, skoro celnicy bardzo często na te obietnice po prostu się powoływali?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pan poseł Szmit.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, szanowni państwo, chciałem zapytać tak wprost: jeżeli rząd odrzuca, negatywnie opiniuje przedstawiony dzisiaj projekt, czy zamierza przedstawić inny projekt, który tę nierówność prawną dotykającą Służbę Celną naprawi?

Czy rząd zamierza przedstawić inny projekt, który rozwiąże te problemy?

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję.

Pan poseł Marcin Święcicki.

Tak, proszę bardzo.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Panie przewodniczący, proszę państwa, mamy tutaj taką sytuację, że służby mundurowe są rozmaite i jest problem, czy te służby, które mają w tej chwili jeszcze ciągle rozmaite przywileje, są uprzywilejowane, czy te, które ich nie mają, są poszkodowane.

Bo główny argument, który państwo przedstawiacie, jest taki, że inne służby mundurowe mają pewne przywileje, w związku z czym, dlaczego my nie mielibyśmy ich mieć? Natomiast ja tutaj nie widzę jakichś innych argumentów, że ludzie nie są w stanie pracować, że nie mogą wykonywać tych obowiązków. Przecież, jeżeli celnicy po 25 latach służby będą przechodzić po ukończeniu 55 lat na emeryturę to będą dłużej na emeryturze niż na służbie, proszę państwa. Tak, niestety, te proporcje się ułożą.

To po pierwsze.

Po drugie – to, o czym mówił tutaj minister finansów, jest obecne nie tylko w Polsce. W całej Europie jest trend, żeby zbliżać do rozwiązań powszechnych i w wielu krajach one są już na zasadach powszechnych. Tam są czasem… Na przykład Szwecja, Holandia. Tam są pewne wyjątki, że można przejść z pracy liniowej do pracy administracyjnej.

W każdym kraju, oczywiście, istnieje możliwość wcześniejszego przejścia na rentę. Jeżeli ktoś nie jest w stanie pełnić służby i ma odpowiednie badania lekarskie, że nie może wykonywać swojego zawodu to przechodzi wcześniej na rentę.

Natomiast proszę państwa, jeżeli chodzi o system powszechny i system ten niepowszechny, który jest tutaj zastosowany, otóż ja widzę, że w systemie powszechnym jest zachowana pewna możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę, ale tylko w przypadku odpowiedniego zmniejszenia świadczenia emerytalnego a więc w dalszym ciągu korzysta się z tego kapitału, który się nagromadziło w trakcie pracy zawodowej. Jak wiemy, kobiety mają prawo 5 lat wcześniej przejść na emerytury, nie w wieku 67 lat, ale wtedy odpowiednio się wylicza kapitał, który jest odpowiednio mniejszy, a z kolei okres przebywania na emeryturze jest dłuższy, w związku z czym to się odbija na wysokości emerytury.

Jeśli w ogóle czegoś szukać, jakiejś możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, to widziałbym tylko taką możliwość w oparciu o system powszechny, mianowicie taki, że korzysta się ze swojego własnego nagromadzonego kapitału. Jak ktoś chce przejść rok, dwa albo trzy lata wcześniej to wtedy przechodzi, ale ma uzbierany trochę mniejszy kapitał, ma taki, jaki ma a, po drugie, ma dłuższy okres przebywania na emeryturze, więc to się przekłada na większą liczbę miesięcy, w których będzie żył na emeryturze.

To jest jakiś wariant, który, uważam, można by było dyskutować w tej sprawie i który, rzeczywiście, byłby oparty na powszechnym systemie, bo to, co państwo tutaj proponują, tak, jak powiedział tutaj minister, nie ma nic wspólnego z systemem powszechnym, o którym państwo piszą w uzasadnieniu.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję.

Najpierw ministrowie, na końcu przedstawiciel wnioskodawców, panie pośle Ostrowski.

Bardzo proszę, pan poseł Marek Bucior, przepraszam – minister Marek Bucior.

Podsekretarz stanu w MPiPS Marek Bucior:

Tak jest, minister.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Przepraszam bardzo, nie widziałem zgłoszenia.

Przepraszam bardzo, pani poseł.

Poseł Maria Zuba (PiS):

Mam krótkie pytanie do przedstawiciela Ministra Finansów, ponieważ pan minister przedstawił nam dzisiaj, że szacunek przedstawiony przez wnioskodawców mówiący o skutkach finansowych, jakie spowoduje wprowadzenie tej ustawy, jest niedoszacowany: proszę, wobec tego, podać konkretnie, jaki będzie roczny skutek po wdrożeniu przepisów tej ustawy?

Czy nie uważa pan, że w dniu, kiedy pan premier zapewniał nas, że ma rezerwy i nadwyżki wypracowane w budżecie, i to znaczące, nie jest nadużyciem apel, który tutaj słyszymy, do celników, aby zrozumieli, bo kraj jest w trudnej sytuacji ekonomicznej? W jednym czasie i w jednym miejscu przedstawiciel, a właściwie szef rządu, mówi o dobrej sytuacji w kraju a kilka godzin później słyszymy, że na żadne zmiany w dotychczasowej systemach wynagrodzeń nie może być zgody, gdyż nie pozwalają na to warunki ekonomiczne i finansowe.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję, pani poseł.

Bardzo proszę, pan minister Marek Bucior.

Podsekretarz stanu w MPiPS Marek Bucior:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Chciałbym, po pierwsze, rozdzielić dwie kwestie: kwestię przedstawionego problemu i kwestię przedstawionego rozwiązania.

Dzisiaj procedowany jest przygotowany przez Klub SLD projekt ustawy o zmianie ustawy o Służbie Celnej. Jest to projekt, który wskazuje, że w ramach systemu

powszechnego mają zostać wdrożone rozwiązania wprost z systemu mundurowego. Jeżeli rozmawiamy o takim rozwiązaniu to na tak przedstawione rozwiązanie, jedyną rozsądną odpowiedzią może być powiedzenie: „nie". Stanowisko ministerstwa może być tylko i wyłącznie negatywne, ponieważ pomieszane są wszystkie możliwe rozwiązania. W systemie powszechnym nie ma tak skonstruowanych rozwiązań, jakie państwo proponujecie. Są to rozwiązania wprowadzone na wzór systemu mundurowego.

I, jeżeli ktoś dobrze słuchał tego co mówiłem, to wyraźnie zrozumiał jedno: nie przesądziłem o tym, czy w przypadku Służby Celnej są możliwe rozwiązania na wzór systemu mundurowego, ale stwierdziłem, że rozwiązania na wzór systemu mundurowego wdrażane w systemie powszechnym nie mogą być w ten sposób wdrożone, bo jeżeli popatrzymy na wcześniejszą dezaktywizację zawodową osób w systemie powszechnym, to po 2008 r. takie rozwiązania dotyczą systemu emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. W obu przypadkach są to rozwiązania w pełni skorelowane z systemem powszechnym i w obu przypadkach jest określony jasny sposób wyliczenia świadczenia i w obu przypadkach te świadczenia mają charakter wygasający.

Przedstawione rozwiązanie nie ma, po pierwsze, charakteru wygasającego, w związku z tym nie prowadzi do ujednolicenia w systemie powszechnym, do czego od lat dążymy. Cała reforma emerytalna prowadzona od 1999 r. polega na ujednoliceniu rozwiązań w systemie powszechnym. W związku z tym jeżeli przedstawia się rozwiązania, które mówią: „a teraz w systemie powszechnym drogi Zakład Ubezpieczeń Społecznych zacznie liczyć emerytury całkowicie inaczej. Nie tak, jak w systemie powszechnym, nie tak, jak w systemie emerytur pomostowych czy nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, ale w takim, w jakim liczy zakład emerytalno-rentowy...

Proszę bardzo, mamy MSW, mamy MON i tam są odpowiednie zakłady emerytalne, które w ten sposób liczą te świadczenia, w sposób pewnie podobny, pewnie nie idealnie dokładnie tak.

Jeżeli jednak państwo przedstawiają to w ramach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, to mogę tylko powiedzieć, że jest to niewskazane. Jeżeli takie rozwiązanie umożliwiające wcześniejszą dezaktywizację celników miałoby zostać wprowadzone i celnicy mieliby pozostać w systemie powszechnym (a przecież to postuluje pan poseł) to ja bardzo wyraźnie mówię, że potrzebujemy przede wszystkim przesądzenia o tym, czy celnicy spełniają definicje określone w ustawie o emeryturach pomostowych, bo jeżeli tak to, rzeczywiście, należałoby dokonać nowelizacji ustawy o emeryturach pomostowych. Ale jeżeli ekspertyzy wskazałyby, że nie to, po prostu, musi to pozostać tak jak jest.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dobrze, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MPiPS Marek Bucior:

Już, dodam tylko jedno.

Za Służbę Celną odpowiada szef Służby Celnej i jest to wiceminister w Ministerstwie Finansów. To, oczywiście, on jest zobowiązany do wypracowania ewentualnie odpowiednich rozwiązań. Stanowisko rządu jest przygotowywane przez Ministra Finansów i, jak rozumiem, na jednym z pierwszych, zapewne na pierwszym posiedzeniu podkomisji zostanie przedstawione.

Dziękuję bardzo.

I wtedy też będziemy mieć rozwiane wszystkie wątpliwości, jakie jest stanowisko całego rządu, całej Rady Ministrów.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję panu ministrowi.

I pan minister Artur Radziwiłł, bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MF Artur Radziwiłł:

Dziękuję bardzo.

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące szacunków kosztów to ja, od razu, powiem, że my tutaj nie przeliczaliśmy tego projektu ustawy. A nie przeliczaliśmy go w części dla-

tego, że to jest trochę nietypowe, myślę, bo Ministerstwo Finansów dopiero jako trzeci argument przemawiający o odrzuceniu wymienia kwestie finansowe. Bo pierwszym, najważniejszym argumentem, jest ta integralność całego systemu emerytalnego, o której mówił pan minister.

Drugim argumentem są te argumenty efektywnościowe.

Jest prawdą, że ta ustawa jest niezwykle ważna. Ona, można powiedzieć, jest niezwykle ważna dla Ministra Finansów, bo od tego zależą dochody budżetowe, ale my uważamy, że te zmiany proponowane w tym projekcie ustawy są szkodliwe z punktu widzenia efektywnego działania Służby Celnej dlatego, że tracimy ludzi z największym doświadczeniem, których ta służba potrzebuje. Więc ten argument finansowy jest tutaj jakby na trzecim miejscu i dla nas nie stanowił takiego najważniejszego kryterium, kiedy przyjmowaliśmy to negatywne stanowisko ministerstwa. Ale nawet bez dokładnych szacunków widzimy, że liczba uprawnionych do tego świadczenia jest w tym wyliczeniu zaniżona.

Widzimy, na przykład, że do wyliczeń przyjęto założenie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce, jednak w Służbie Celnej nie ma przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce. W Służbie Celnej przeciętne wynagrodzenie wynosi 5800 zł i jest o jedną trzecią wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce. To jest nie tylko wysokie wynagrodzenie, ale również stabilność pracy, o której większość Polaków może tylko pomarzyć.

Jeżeli więc pani poseł pyta, dlaczego rząd i premier przedkłada pomoc najbiedniejszym polskim rodzinom z kilkorgiem dzieci nad tworzenie dziwnych rozwiązań, niepotrzebnych i, uważamy, szkodliwych dla grupy zawodowej, która przynajmniej z punktu widzenia finansowego jest w bardzo dobrej sytuacji to ja nie rozumiem do końca tego pytania.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję.

Przedstawiciel wnioskodawców, pan poseł Artur Ostrowski.

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Artur Ostrowski (SLD) – spoza składów komisji:

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, ja rozumiem, że szereg tych uwag i tych poruszanych problemów będzie przedmiotem pracy podkomisji. Tam będą analizowane i rozstrzygane problemy.

Najlepszym rozwiązaniem byłoby, gdyby nadać Służbie Celnej wszystkie prawa, które przysługują służbom mundurowym – wtedy mielibyśmy najlepsze rozwiązanie tego problemu, jeśli – oczywiście – byłaby taka wola.

Natomiast mam tutaj taką uwagę do wypowiedzi pana ministra Buciora. Przypominam rok 2008 (pan już o tym mówił, panie ministrze) i debatę nad wcześniejszymi emeryturami dla nauczycieli. Po protestach, panie ministrze (pan brał udział w tych pracach tak samo, jak ja), też było stanowisko rządu takie, że żadnych szczególnych rozwiązań dla nauczycieli nie będzie, art. 88 Karty nauczyciela mówiący o możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę zostanie definitywnie zlikwidowany i zamknięty. Były protesty, panie ministrze i pojawił się również wsparty przez SLD projekt ustawy o świadczeniach kompensacyjnych dla nauczycieli i nauczyciele mają taką właśnie ustawę, taką właśnie szczególną możliwość, więc również są w systemie powszechnym pewne wyjątki, które dotyczą…

Kieruję te słowa do pana posła Święcickiego.

Są w systemie powszechnym pewne wyjątki dotyczące – na przykład – nauczycieli, którzy są w systemie powszechnym, ale mogą korzystać ze szczególnej ustawy o świadczeniach kompensacyjnych. To, że one są wygaszane, jest kwestią rozwiązań, które zostały przyjęte w tamtej kadencji.

Mówię tylko na marginesie, że też była bardzo gorąca dyskusja, też nie można było znaleźć rozwiązania, ale w konsekwencji takie rozwiązanie znaleziono i nauczyciele mogą korzystać z tego szczególnego rozwiązania, jakim jest świadczenie kompensacyjne.

Dziękuję za to, że będziemy mogli pracować nad tym projektem w podkomisji.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo.

Stwierdzam zakończenie pierwszego…

Przepraszam, jeszcze w dyskusji? Tak?

Proszę bardzo, pani poseł Rafalska.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, pan minister nie odpowiedział na pytanie, czy zna ten raport regulacyjny, ale są tu też goście, którzy reprezentują związki zawodowe celników, którzy specjalnie przyjechali na wspólne posiedzenie Komisji.

Ponieważ dysponujemy też materiałami obszernymi, które powstały w wyniku wymiany różnych propozycji i stanowisk Ministra Finansów w tej sprawie w czasie wcześniejszej korespondencji, może dobrze by było, żeby w tej sprawie przedstawiciele związków zawodowych chociaż zabrali głos i przybliżyły nam to w paru zdaniach.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pani poseł, wszyscy wyrazili zgodę w sprawie dalszych prac w podkomisji. To jest miejsce, w którym odbywa się taka szczegółowa dyskusja.

Patrząc na salę, widzę, że jest akceptacja tego, żeby dalej pracować nad tym projektem.

Stwierdzam zatem zakończenie pierwszego czytania.

Informuję, że nie zgłoszono wniosku o przeprowadzenie wysłuchania publicznego w sprawie tego projektu ustawy.

Sformułowano wniosek o skierowanie tego projektu do dalszych prac w podkomisji nadzwyczajnej.

Rozumiem, że jest akceptacja dla tego wniosku?

Dziękuję.

Zaproponowano, aby podkomisja składała się z jedenastu członków. Kluby zgłosiły kolejno: Klub Polskie Stronnictwo Ludowe – panią poseł Genowefę Tokarską, Klub Platforma Obywatelska – panią poseł Ewę Kołodziej, Ewę Drozd, Joannę Bobowską, pana Marcina Święcickiego i panią Zofię Czernow, Klub Sojusz Lewicy Demokratycznej – pana Tadeusza Tomaszewskiego, Klub Prawo i Sprawiedliwość – panią Beatę Mazurek i panią Marię Zubę, Klub Twój Ruch – pana Sławomira Kopycińskiego.

Klub Sprawiedliwa Polska? Czy Klub Sprawiedliwa Polska zgłasza swojego przedstawiciela do prac w podkomisji?

Poseł Sławomir Kopyciński (TR):

Panie przewodniczący, będzie zmiana – w imieniu Klubu Twój Ruch będzie pan poseł Jacek Kwiatkowski.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Pan poseł Jacek Kwiatkowski z ramienia Klubu Twój Ruch.

Dziękuję.

A czy Klub Sprawiedliwa Polska zgłasza?

Na razie nie zgłasza. Jeżeli będzie taka wola, to rozumiem, że uzupełnimy skład podkomisji. To miejsce jest dla przedstawiciela Klubu.

Czy zaproponowany skład jest akceptowany przez Komisje?

Nie słyszę uwag.

Rozumiem, że Komisje zaakceptowały ten skład.

Proszę członków podkomisji o pozostanie po posiedzeniu Komisji, aby ukonstytuować podkomisję.

Na tym wyczerpaliśmy porządek obrad.

Zamykam posiedzenie Komisji.

Dziękuję państwu.